

quod omnia colorata in ratione visibilitatis reducuntur. v, 104, n. 38; 106, n. 41.
 Quid sit lux. v, 354, n. 63.
 Lux corporis gloriosi ejusdem speciei est cum luce communi. v, 179, n. 26; 350, n. 52.
 Lux stellæ magorum ejusdem speciei erat cum nostra. v, 351, n. 55.
 Lux compatitur simul cum colore in corpore glorioso. v, 331, n. 55.
 Lux corporis gloriosi visibilis etiam est ab oculis non gloriosis. v, 352, n. 56.
 Et supernaturalis quoad causam sui, non tamen in se quoad suam speciem. v, 252, n. 56.
 Lux corporis gloriosi, in quo sensu sit major luce solis. v, 352, n. 56.
 Lux capax est intensionis, et remissionis, quia licet formaliter non habeat contrarium, habet tamen virtualiter, non ratione tenebrarum, sed ratione opacitatis. vi, 324, n. 24.
 Lux concurrat effective cum coloribus ad producendas species visibiles secundum probabilem sententiam. vi, 387, n. 4, vide species intentionales.

LUXURIA.

Quidam ex patribus antiquioribus dixerunt Angelos malos luxuriam carnalem exercuisse cum filiabus hominum pulcherrimis. iv, 932, n. 8.
 Existimarunt enim Angelos habere corpora nostris subtiliora. iv, 932, n. 8.
 Scotus dicit peccatum Angelorum malorum

MACARIUS.

Macarius et Monothelitæ, vide Monothelitæ.

MACEDONIUS.

Macedonius, vide Spiritus sanctus.

fuisse luxuriam spiritualem qua per nimium amorem, et delectationem de proprio decore, et felicitate, luxuriante venustate propria, delectati sunt, quod superbiam improprie esse putat, propriam vero cupiditatem, et luxuriam circa suum decorem. iv, 932, n. 8.
 Quod autem fuerit superbia proprie dicta, probatur. iv, 932, n. 8; 634, n. 11.
 Delectatio autem, quæ reperitur in omnibus peccatis, non est luxuria spiritualis. iv, 934, n. 11.
 Ex amore sui non denominatur peccatum luxuriæ peccatum: amor enim sui est principium omnis peccati. iv, 940, n. 17.
 Luxuriæ species essentielles sunt, licet ex circumstantia personarum varientur, et quomodo. v, 847, n. 35; 852, n. 48, vide circumstantia personæ.
 Luxuriæ species quomodo sumantur a diversa conditione personarum. v, 450, n. 17.
 Luxuria quomodo contrahat cum irreligione, aut injustitia speciem essentialem adhuc intra genus libidinis. v, 852, n. 49.

LUXURIOSUS.

Luxoriosus, avarus, et gulosus non consequuntur voluntate ea quæ amant, sed aliis potentiis: sic etiam beatus non voluntate, sed intellectu consequitur beatitudinem. v, 1230, n. 16.

M.

MACULA.

Macula peccati non compatitur cum visione beata permanenti. v, 260, n. 39.
 Macula peccati in quo consistat. v, 716, n. 70.
 Macula peccati formaliter dicit privationem, virtualiter contrarietatem ratione actus a quo causatur. v, 724, n. 92.
 Macula est effectus peccati per quam priva-

tur homo nitore gratiæ, et rectitudine conversionis ad Deum. vi, 771, n. 1, vide Corruptio, et reatus.

Macula peccati subjectatur in essentia animæ. Macula non consistit formaliter in conversione positiva; sed in privatione rectitudinis naturalis, sive supernaturalis, cum ordine, et relatione ad actum præteritum. vi, 881, n. 24.

Maculæ relatio ad actum præteritum non potest tolli per suspensionem Dei. vi, 881, n. 24.

Macula peccati non est ipsa relatio ad actum præteritum; hæc enim est connotatio, seu modus intrinsecus, et quomodo. vi, 882, n. 3, 4.

Maculæ relatio ad actum præteritum est relatio rationis. vi, 882, n. 3, 4.

Macula peccati opponitur gratiæ physice et moraliter. vii, 466, n. 20.

Non tollitur nisi per aliquid intrinsecum reale physicum. viii, 195, n. 49.

MAGISTER.

Magister, qualitatis magistri describuntur. vii, 949, n. 18, vide doctor.

MAGNANIMITAS.

Magnanimitas est virtus respiciens magnos honores. v, 840, n. 14, vide quantitas.
 Magnanimitas ad fortitudinem pertinet tamquam pars potentialis illius. vi, 487, n. 3, vide fortitudo.

MAGNIFICENTIA.

Magnificientia est virtus respiciens magnos sumptus. v, 840, n. 14, vide quantitas.

Magnificientia est virtus subjectata in parte irascibili, originata tamen a voluntate, et moderatur spem, et audaciam erga magnos sumptus. vi, 424, n. 27, vide liberalitas.

Magnificientia ad fortitudinem pertinet quasi pars potentialis illius. vi, 487, n. 3, vide fortitudo.

Magnificientia consistit in medio, et quomodo. vi, 528, n. 17.

THEOLOGIA X.

MAGNITUDO.

Magnitudo, vide quantitas.

MAHUMETES.

Mahumetes, vide Trinitas.

MALITIA.

Ex pluribus malitiis specie distinctis repertis in eodem actu, una tantum debet esse illi essentialis. v, 72, n. 58; 761, n. 10, vide actus moralis et finis.

Quomodo plures malitiæ ex æquo ex parte objecti adunentur in uno actu. v, 761, n. 11, vide actus moralis et finis.

Et quæ differentia sit inter intellectum, et voluntatem circa tales malitias. v, 761, n. 11.

Malitia moralis objecti quomodo crescat intra propriam speciem objecti, et circumstantia adjuncta. v, 868, n. 17, vide circumstantia mala.

Malitia duplex mortalis in actu peccaminoso, licet una sit essentialis, et altera accidentalis, confiteri debet in sacramento penitentiae. v, 879, n. 5.

Malitia actus exterioris supra interiorem, vide actus interior, et exterior, etc.

Malitia infinita peccati solum ex Deo desumitur. vii, 634, n. 46.

Qualis malitia sit peccati occisionis propriæ. vii, 478, n. 3.

MALUM.

Malum non habet ideam in Deo. iii, 56, n. 4.

Malum culpæ quo sensu dicatur majus malo pœnæ. v, 820, n. 37.

Malum pœnæ compatitur cum visione beata in subjecto non pure comprehensore, sed etiam viatore, et quare. v, 270, n. 63.

Malum morale, vide actus malus.

Malum simpliciter non est commune per modum generis malo physico, et malo morali. v, 743, n. 61.

Malum simpliciter quid privativum oppositum enti est. v, 723, n. 91.

Malum pœnæ amatur a Deo, licet sit contrarium naturæ, quia tantum contrariatur naturæ particulari, non tamen amatur malum culpæ formaliter sumptum. v, 725, n. 96.

Malum morale, vide bonum.

Ex duobus malis minus est eligendum urgente necessitate, et de quibus malis hoc intelligatur. vi, 156, n. 41.

Malum duplex est, culpæ, et pœnæ. vi, 682, n. 46.

Malum culpæ non possumus petere a Deo. vii, 791, n. 2.

Mala pœnæ possumus desiderare et petere pro nobis, ut deserviunt alicui fini honesto, alias non. vii, 796, n. 13.

MANIA.

Mania est species iræ, et contingit quando in irato prævalet tristitia de injuria illata diu manens in memoria, a qua tales irati dicuntur amari. vi, 232, n. 6.

MANICHÆI.

Manichæi dicebant nullas prophetias veteres loqui de Christo. i, 412, n. 4.

Manichæorum asserta hæretica. iii, 147, n. 1.

Manichæorum hæresis de animarum in corpora dejectione ob peccata ab iis in cœlo prius perpetrata. iii, 717, n. 2.

MANSUETUDO.

Mansuetudo est pars potentialis temperantiæ. vi, 488, n. 4, vide clementia et temperantia.

MANUS.

Quomodo dicimur esse in manu Dei. iii, 436, n. 25.

MARCELLINUS.

Non est certum Marcellinum idolis metu mortis sacrificasse. vii, 211, n. 26.

Si tamen ut verum asseratur, Concilium Sinuesanum illum non deposuit. vii, 211, n. 26.

Quo autem sensu a Concilio dicatur damnatus. vii, 211, n. 26.

MARCUS.

Marcus evangelista gloriosum agonem in Alexandria sub Nerone consummavit. vii, 960, n. 3.

Marcus evangelista in Serapidis festo et debacchatione passus est. vii, 961, n. 6.

MARE.

Duæ qualitates in aqua maris. Prima, condensatio et crassities, est enim crassior aquis fluviorum: secunda, salsedo quæ proprietas fuit illi indita ab auctore naturæ, nec potest tribuit soli, nam radii solis maxima flumina et lacus feriunt, et non imprimunt illis salsedinem. ii, 737, n. 19.

Salsior est aqua maris in superficie, quam in profundo, quare si proprie non accipit salsedinem a sole, tamen multum juvatur a sole, unde sal coagulatur ardore solis. ii, 737, n. 19.

Licet sint plura maria, omnia tamen habent continuationem et influentiam, vel manifestam, vel occultam ex oceano, qui est omnium marium caput et principium. ii, 738, n. 20, vide aqua, fluxus et refluxus.

MARIA.

Unde constat Mariam supra Angelos esse, cum sint viæ naturæ creatoris omnibus superiores. Id fit ex vi gratiæ, et gloriæ, quibus ipsa est præstantior. iv, 566, n. 8.

Spiritus sanctus supervenit in Mariam, ut fieret mater Dei. iv, 463, n. 18, vide maternitas.

Maria virgo ex dono intellectus interrogavit Angelum: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco.* vi, 621, n. 52.

Beatissimæ Virgini Mariæ soli fuit concessum privilegium non peccandi venialiter per totam vitam. vi, 778, n. 10.

Quæ specialissima gratia ligavit mariæ fomi-

tem ante conceptionem, et postea illum extinxit, sicut fiebat in statu innocentie per donum justitiæ originalis. vi, 780, n. 13.

De Maria Virgine quomodo cum celebratione conceptionis illius stet probabilitas sententiæ, quod fuit in peccato concepta. vii, 302, n. 20.

Beatissima virgo Maria adæquavit charitatem beatorum, quoad modum operandi sine interruptione diligendo Deum ex toto conatu charitatis, et sine peccato veniali. vii, 433, n. 10.

Maria castitatem vovit. vii, 869, n. 2.

MARITUS.

Maritus non potest irritare promissionem factam homini ab uxore de ejus licentiâ. vii, 878, n. 11.

MARTYR.

Valentinus gentilis se jactabat primum martyrem fore pro Patris eminentia, non ut cæteri martyres, pro Christi gloria: sed tabernæ condemnatus, et morti adjudicatus, nihil non egit etiam cessando palinodiam, ut mortem effugeret, quam tamen non evasit. iv, 16, n. 21.

Martyres quomodo amant vitam suam, quando eam pro fide exponunt. v, 472, n. 10.

Martyres ad bestias damnati, cum divina virtute illæsi servarentur, id gentiles magi-cæ illusioni tribuebant. vii, 972, n. 25.

MARTYRIUM.

Martyrii meritum consummatur in morte in fieri. iv, 979, n. 31.

Martyrium quomodo sit actus fortitudinis materialiter, et charitatis formaliter. v, 767, n. 28; 861, n. 78.

Martyrii præmium essentielle non perditur ex eo quod martyrium impediatur invito homine, bene tamen præmium accidentale, et quare. vi, 86, n. 20.

Martyrium nequit exerceri sine speciali gratia. vi, 753, n. 20, vide castitas, contritio, dilectio, gratia specialis, perseverantia et tentatio.

MASSILIENSES.

Massilienses dicti Semipelagiani, quia partim contradicebant Pelagianis, in hoc scilicet quod asserebant bona opera esse ex gratia, et partim conveniebant cum illis in hoc quod dicebant quod initia bonorum operum erant a nobis. i, 460, n. 14.

Massilienses admittebant duplex Dei propositum seu decretum. Unum absolutum et independens a nostra voluntate, quoad media sufficientia, aliud quoad efficaciam dependens a nostra voluntate prævisa ante omne decretum per Dei præscientiam, qua Deus prævidebat si daretur tale vel tale adjutorium, quid voluntas faceret. i, 460, n. 14.

Dicebant omnes tolli virtutes, fatalemque induci necessitatem, si Dei propositum nostras præveniat voluntates. i, 460, n. 14.

Dicebant referente S. Prospero, in epistola ad Augustinum, ex parvulis alios perdi, alios salvari, quales futuros in annis majoribus, si viverent, divina scientia præciverit. i, 461, n. 16.

Dicebant quod adultis quibusdam fides prædicatur, aliis non, quia prævidit Deus illos credituros, alios non. i, 461, n. 16.

Nolebant concedere quod gratia Dei omnia merita præveniret, sed supponebant aliquam voluntatem, si non de facto inventam, vel futuram, saltem quæ esset, si viveret homo. i, 461, n. 16.

Media scientia ponebatur ab ipsis, sicut modo ponitur, scilicet quod Deus præscit quid sit factura voluntas ante omne decretum Dei quod voluntatem præveniat, ut posita illa conditione velit. i, 419, n. 17.

Refugiebant admittere omnem præventionem voluntatis per decretum Dei, quo putabant illi tolli libertatem. i, 419, n. 17.

Sustinebant Deum uti operibus prævisis ab hac scientia quam hodie vocant mediam, ut intuitu illorum Deus daret gratiam, vel electionem. i, 419, n. 17.

Non negabant decretum præveniens per modum proponentis objectum et moraliter moventis. i, 419, n. 17.

Massilienses et Semipelagiani distinguebant inter bona, seu fidem, et initia boni operis: bona opera dicebant esse ex gratia et recte, initia autem bonorum operum a nobis. ii, 566, n. 16.

Massilienses dicebant initia bonorum operum esse desideria, petitiones et excitationes. ii, 565, n. 16.

Massilienses hæretici qui, et quo tempore. iii, 188, n. 2.
Eorum hæresis prædestinatorum dicta. iii, 188, n. 2.
Massiliensium error de prædestinatione. iii, 603, n. 27.
Refellitur. iii, 608, n. 28; 609, n. 29.
Massiliensium error circa electionem, et prædestinationem. iii, 672, n. 11.
Massiliensium error de bonorum operum executione. iii, 718, n. 4.
Massiliensium error de numero prædestinatorum. iii, 883, n. 1.

MATERIA.

Materia est actu vera, et verum ens reale, non rationis, et actu facta a Deo. i, 673, n. 3.
Materia secundum se, et seorsum a forma habet suum esse actu, et actum entitativum, licet non formalem. i, 673, n. 3.
Materia secundum se, id est, ut privata forma non est existens, sed appetens existentiam, et tendens ad illam. i, 673, n. 4.
Materia non est actus primus, nec secundus, sed capax utriusque. i, 673, n. 4.
Materia est receptiva omnium formarum. i, 673, n. 4.
Materia neque est species, neque est principium determinans, et formaliter constituens naturam. i, 679, n. 16.
Materia de se est indifferens ad omnes formas, et capax earum. i, 679, n. 16.
Materia non corrumpitur, ex eo quod una existentia tollitur, ablata forma, quia tollitur una existentia inadæquata, et hoc per subrogationem alterius, et ita non desinit esse, sed diversis existentibus subjicitur, quarum quælibet inadæquate illi convenit, sicut et ipsa forma. i, 679, n. 16.
Materia non est bonum intrinsece, et formaliter, et quasi possessive loquendo ex se, et ex propriis, neque est bonum oppositum malo, seu privationi, sed susceptivum ejus, est tamen bonum quasi participative, et tamquam aliquid ordinatum ad bonum, et in potentia ad ipsum. i, 675, n. 6.
Materia potest considerari, vel secundum se tantum, et entitatem suam absolutam, vel secundum ordinem. i, 675, n. 6.
Materia est bona in potentia, sicut ens in potentia. i, 676, n. 8.
Materia est ens in potentia ad formam. i, 673, n. 3.
Materia secundum se caret non solum actu formali, sed entitativo. i, 673, n. 3.

Materia prima secundum se, non est immediate capax existentiae, sed mediante forma. i, 673, n. 3.
Materia est bona bonitate ordinis, non tamen bonitate possessionis, et informationis, quia non habet actu esse, neque formam ex se, sed solum tendentiam. i, 677, n. 9.
Materia non dicitur bona bonitate quæ opponitur malo, et excludit malum, seu privationem, sed bonitate quæ ordinatur ad bonum, et est in potentia ad possidendum ipsum, recipit autem tam bonum quam malum, id est, tam formam quam privationem. i, 677, n. 9.
Una materia est perfectior altera perfectione extrinseca et participativa, quæ est perfectio ordinis, non absoluta. i, 677, n. 9.
Materia non est appetibilis a forma ratione sui, et sub statu naturæ nudæ, et privatæ omni forma, sed appetitur modus essendi in materia, quem habet forma. i, 677, n. 10.
Materia est facta a Deo subordinata et subiecta formæ, non ut privata omni forma. i, 677, n. 11.
Materia bona est, prout est sub forma, et ratione ordinis ad illam, non ut subest privationi, et ut denudatur omni forma, sub hoc enim statu non est facta a Deo. i, 678, n. 12.
Materia prima licet non sit recepta, non tamen est actus, neque forma, et sic ex ista irreceptione non habet infinitatem perfectionis, sed potentialitatis. i, 698, n. 12.
Materia sine ulla forma, seu actu primo, non est immediate capax actus ultimi, qui est existentia. ii, 290, n. 19.
Ultra materiam primam, non est alia materia, ut possit aliquid fieri, alias illa materia non esset prima. ii, 688, n. 4.
Materia prima non potuit sub informitate substantiali, seu carentia omnis formæ substantialis præcedere ipsam formam, nisi tantum aliqua prioritate naturæ seu causalitate. ii, 695, n. 9.
Materia corporalis non solum loquendo de prioritate naturæ, sed etiam durationis, non potuit nec de facto, nec de possibili existere sine forma substantiali. ii, 695, n. 9.
Implicat contradictionem quod materia possit esse sine forma. ii, 696, n. 10.
Materia secundum se caret omni actu entitativo, seu existentia, nec potest illum habere nisi mediante aliqua forma substantiali. ii, 696, n. 11.
Materia prima est entitas quædam potentialis primo et per se ordinata ad constituendum cum forma quidditatem, et naturam si quidem species et quidditas rerum corporalium componitur ex materia et forma. ii, 696, n. 13.

Materia prima est communis terræ et aquæ, et omni mixto, et est in potentia ad omnia. ii, 729, n. 3.
Materia prima habet ideam in Deo. iii, 56, n. 5; vi, 57, n. 7.
Sub diverso respectu. iii, 57, n. 8.
Est incapax existentiae. iii, 57, n. 8.
Ordo materiæ ad formam est aliquid factibile a Deo. iii, 59, n. 11.
Habitudo materiæ primæ est realis, et ideata a Deo. iii, 59, n. 12.
Materia prima ut adjuncta formæ ideam habet. iii, 59, n. 14.
Est duplex, scilicet physica, et metaphysica. Physica autem est duplex, scilicet sublunaris, et cælestis. iv, 574, n. 1; 575, n. 5.
Omni materia physica caret Angeli, non autem omni materia metaphysica. iv, 584, n. 1.
Non est eadem materia visibilium, et invisibilium. iv, 580, n. 10.
Ex S. Augustino implicat dari materiam spirituales. iv, 582, n. 12.
Est necesse, quod materia prima careat omni actu entitativo, si careat omni actu formali. iv, 578, n. 8.
Materia prima quomodo creetur a Deo. iv, 492, n. 8; 521, n. 4.
Qui deberet esse. iv, 521, n. 4.
Qui deberet esse et contra Vazquez. iv, 521, n. 4.
Materia dicitur potentia substantialis, non quomodocumque, sed in ordine ad componendum cum forma substantiali, tamquam cum parte, et principio specificationis, cum quo componit ipsam naturam, seu speciem. iv, 580, n. 10.
Proprium munus materiæ est divisionem partium facere secundum diversam incommunicabilitatem, et quare. iv, 593, n. 16.
Genus sumitur a materia ut aliquid potentiale est ad plures formas, et formaliter determinabile. Multiplicatio ab ea, ut divisibilis est substantialiter per partes, et non specificæ. iv, 593, n. 16, vide ordo.
Materiæ primæ appetitus, vide appetitus.

MATERIALIS.

Partes materiales finis ultimi, vide beatitudo et finis.

MATERNITAS.

Non est maternitas in divinis, sed bene paternitas. iv, 123, n. 5.

Dignitas maternitatis in Maria Virgine congrue, et connaturaliter exigebat sanctitatem. iv, 463, n. 18.

MATHEMATICA.

Mathematica non est actu bona prout subest abstractioni, quia sub illo statu non movet, licet in re bona sit, remoto tali statu. i, 678, n. 13.
Mathematica ex vi suæ abstractionis et conceptus excludit a quantitate statum sensibilem, nec considerat quantitatem, secundum illam realitatem qua potest cadere sub sensu, secundum extensionem imaginabilem præcise. i, 680, n. 20.
Mathematica considerat quantitatem quantum ad id præcise, quod habet de ratione interminata, et secundum id quod habet a materia, non secundum terminationem et modum quem habet a forma, ratione cuius redditur sensibilis. i, 680, n. 20.
Quantitas mathematica habet conceptum positivum quantitatis interminatæ, eo modo quo quantitas potest inveniri sive imaginario, sive sensibilibiter in ratione entis veri. i, 680, n. 20.
Quantitas mathematica abstrahit a subjecto, eo modo quo quantitas in eucharistia sine subjecto manet, hæc enim non amittit sensibilitatem, licet actualem inhaerentiam non habeat, sed est abstractio quantitatis ab ipsa sensibilitate, quam habet in ordine ad subjectum, seu ad formam sensibilem, a qua illam participat. i, 681, n. 21.
Mathematicæ cultor non considerat essentiam et naturam lineæ, aut integritatem, et perfectionem ejus, prout est sensibilis, sed solum prout est imaginabilis. i, 681, n. 22.
Mathematica non facit horologia executive (quod ad fabrum pertinet) sed directive, et idem est de instrumentis nauticis. vi, 475, n. 4.

MATRIMONIUM.

Matrimonium, vide conjux et dos.
Matrimonium factum ex metu an sit validum, vide contractus.
Matrimonii usus non fit illicitus per castitatem, sed per votum virginitatis. vi, 492, n. 11; 501, n. 41.
Matrimonio manet quis obligatus, si voveat de non ducenda uxore, si postea ducat,

licet peccaverit ducendo illam. vii, 864, n. 5.
De matrimonio contrahendo non potest fieri validum votum. vii, 864, n. 5.
Qui tamen jurat feminae matrimonium cum illa contrahere tenetur adimplere. vii, 864, n. 6.
Matrimonium ex natura sua est impeditivum majoris boni. vii, 864, n. 6.
Si quis matrimonium contrahat post emissum votum religionis, et si peccet contrahendo, semel tamen consummato potest reddere, et petere debitum. vii, 864, n. 6.
Quod etiam verum est etiamsi explicitè promiserit perseveraturum in religione: nam consummato semel matrimonio non tenetur amplius servare castitatem. vii, 865, n. 7.
Matrimonium ratum non consummatum dissolvitur jure divino per professionem solemnem. vii, 884, n. 2.
In matrimonio rato non consummato papa non potest dispensare. vii, 884, n. 2.
Matrimonii materia ipsa Tridentino non mutata; sed quæ erat, quasi corrupta. Materia semper eadem, verus et legitimus consensus; idemque forma, ut acceptatio. Cui opinio formam esse verba sacerdotis conjungentis sponso, nec alias matrimonium sacramentum esse. ix, 66.
Matrimonium nutu solo confici potest, et in absentia, quod illa sit ratio contractus; et contractum Dominus ad esse sacramenti elevaverit. ix, 590, 616, 619.

MATTHÆUS.

D. Matthæus noluit dispensare cum Iphigenia moniali ut nuberet. vii, 885, n. 6.

MATTHIAS.

D. Matthiæ electio declarata est aliquo visibili signo. vii, 213, n. 2.

MATUTINÆ.

Licitum est, et sine ullo scrupulo potest fieri separatio matutinarum a laudibus, quando privatim recitantur. vii, 815, n. 6.
Sed quando sic dividuntur, matutinæ terminari debent per Te Deum laudamus, quod ad matutinas pertinet. vii, 815, n. 6.

In choro tamen hoc non licet facere, sicut nec modo licet dividere nocturnas. vii, 815, n. 6.

MEDICAMENTUM.

Nullum medicamentum est ita salubre, quin aliqua ex parte non noceat. viii, 478, n. 11.

MEDICUS.

Medicus in curatione infirmi, et adhibendis medicamentis quomodo se debeat gerere in conscientia. v, 185, n. 34.
Medicus promittens infirmo, quod illum curabit, si non adimpleat promissum, et propter hoc patitur infirmus magnum detrimentum, peccat mortaliter. vii, 857, n. 1.

MEDIUM.

Triplex est medium, scilicet sub quo ex parte potentiae, medium quo, quod est species intelligibilis, sicut lapis est in oculo per speciem (constat autem speciem lapidis in oculo, non esse medium prius cognitum) et denique medium in quo aliquid cognoscitur tamquam in re prius cognita. ii, 188, n. 13.
Media moraliter ad finem induentia, et physica in quo differant. iii, 681, n. 2.
Media quibus prædestinatio nostra perficitur a Deo procedunt. iii, 765, n. 1.
Medium locutionis angelicæ an se teneat ex parte loquentis, an ex parte audientis. iv, 1033, n. 3.
In re tam difficili satius est S. Thomæ, quam cunctis aliis adhærere, sententiæ enim aliorum sunt plenæ magnis inconvenientibus. iv, 1039, n. 12.
Angelus moveri potest motu discreto, etc. impertransito medio. iv, 662, n. 10; 666, n. 15; 671, n. 22.
Media, et mediorum volitio sunt propter finem. v, 17, n. 33.
Media, et subjectum ipsum sunt extrema convenientiæ finis. v, 40, n. 27.
Mediorum bonitas, vide bonitas.
In specificativo medii intrat finis in obliquo. v, 61, n. 33.
Media autem inclusa in obliquo in fine non

pertinent ad specificationem intentionis, et quæ sit differentia utriusque. v, 61, n. 33.

Unde proveniat mediis diversitas in ratione morali. v, 60, n. 32.

Medium quomodo involvat ordinem ad finem. v, 63, n. 38.

Multa media respiciunt accidentaliter fines particulares, et quomodo. v, 64, n. 39.

Quomodo dicant media proportionem ad finem. v, 66, n. 44.

Quomodo media non a fine, sed a voluntate operantis determinentur. v, 66, n. 44.

In mediis sæpe invenitur bonitas propria, subordinata tamen fini. v, 79, n. 6.

Media pure talia solum terminant electionem. v, 81, n. 8.

Circa media datur deliberatio terminative, et consilium: circa finem initiative. v, 367, n. 8.

Medium habet intrinsecam bonitatem licet relate, et dependenter a fine. v, 474, n. 16, vide bonum.

Media in ratione objecti univoce habent bonitatem cum bonitate finis, non tamen in ratione essendi. v, 480, n. 33.

Medium virtutis quid sit, et dividitur in medium rei, et medium rationis. vi, 524, n. 1.

Et hoc secundum medium pertinet ad virtutes, illud primum ad justitiam. vi, 524, n. 3.

Recedere a medio virtutis, tam reali, quam rationis quomodo, et quando sit peccatum. vi, 525, n. 7.

Medium virtutis datur in omnibus virtutibus moralibus. vi, 527, n. 13.

Et intellectualibus, tam speculativis, quam practicis. vi, 529, n. 19.

Mediorum diversitas non variat rationem boni. vii, 336, n. 30.

Medium non solum requisitum ad executionem, sed etiam constitutivum boni in ratione possibilis, intrinsece se habet ad specificationem. vii, 336, n. 30.

Medium aliquando est necessarium ad finem ex ipsa natura finis, aliquando ex determinatione dirigentis ad illum. vii, 769, n. 10.

Medii necessitas est multiplex. vii, 769, n. 30.

MEMBRUM.

Membra exteriora non sunt subjectum peccati, nisi extrinsece tantum, et denominative. vi, 58, n. 9, vide peccatum et potentia.

MEMORIA.

Memoriæ occurrunt multa, quæ in manu nostra non sunt ex motione spirituum vitalium quibus insident species. v, 607, n. 2.

Memoria est causa delectationis, in quantum representat cognitionem rei delectabilis. vi, 214, n. 9, vide actio, admiratio, benefacere, motio, motus, similitudo, spes, et tristitia.

MENDACIUM.

Mendacium licet regulariter dicatur animo fallendi, ad rationem tamen illius ex necessitate hoc non requiritur. vii, 54, n. 3.

MENSURA.

Mensura duplex, intrinseca et extrinseca. ii, 62, n. 14.

Mensura extrinseca est quæ mensurat aliquid extra se, et ideo per applicationem, et continentiam illius dicitur mensura. ii, 62, n. 14.

Mensura intrinseca, est illa quæ inest rei mensurata, et ita non mensurat per applicationem, unde habet perfectionem mensuræ. ii, 62, n. 14.

Mensura ordinatur ad notificandam qualitatem formalem; vel virtualement rei mensurate. ii, 62, n. 15.

Ut mensuratum et mensura habeant relationem realem requiritur distinctio realis inter illa. ii, 62, n. 15.

Quanto perfectior est mensura, tanto perfectius conjungitur suo mensurato. ii, 65, n. 22.

Mensuratum tunc est imperfectum quando est subjectum, et dependens a mensura, et ab illa distinguitur, eique subordinatur; quando autem non identificatur cum ipsa mensura, tunc non includit imperfectionem, sed habet in se perfectionem mensuræ. ii, 66, n. 24.

Quando mensura est intrinseca, idem quod est mensura est etiam forma, alioquin non esset intrinseca, id est, per informationem mensurans. ii, 71, n. 37.